

Quicksan flora en fauna

EcoTierra- ecologisch adviesbureau

Tonneberg 53 te Ermelo

- Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming -

Opdrachtgever	Vrijrijk Vakantieparken Tonnenberg 53 3852 PC Ermelo
Contactpersoon	De heer K. Schoorl
Datum veldbezoek	1 juni 2016
Uitvoerend ecooloog	ing. J.M. de Wever
Kenmerk rapport	AC2017.052 Actualisatie quickscan flora en fauna Tonneberg 53 te Ermelo
Datum rapport	Actualisatie 23 juni 2017 Oorspronkelijke rapportage 20 juni 2016
Auteur	ing. J.M. de Wever
Paraaf	

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Margijnenenk 12
7415 JZ Deventer

www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

→ **Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming**

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1 INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING	5
1.2 DOELSTELLING	5
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	5
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	6
2 ONDERZOEKSOPZET	7
2.1 DESKRESEARCH	7
2.2 VELDBEZOEK	7
3 SITUATIEBESCHRIJVING	8
3.1 HUIDIGE SITUATIE	8
3.2 GEWENSTE TOEKOMSTIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN INGEPEN	10
4.1 BEVINDINGEN DESKRESEARCH	11
4.2 BEVINDINGEN VELDONDERZOEK	14
5 EFFECTENBEOORDELING	16
5.1 EFFECTEN BESCHERMDE GEBIEDEN	16
5.2 EFFECTEN SOORTEN	16
6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES	19
6.1 CONCLUSIE	19
6.2 VRIJBLIJVEND ADVIES	20

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader
2. Lijst beschermde soorten
3. Jaarrond beschermde nesten
4. Literatuurlijst

SAMENVATTING

In opdracht van Vrijrijk Vakantieparken heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau in 2016 op een locatie binnen het terrein van Bospark De Heivlinder aan de Tonneberg 53 te Ermelo een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Op 23 juni 2017 is de rapportage aangepast naar de huidige wetgeving (Wet natuurbescherming). Het onderzoek heeft zich hoofdzakelijk op de soortenbescherming en beperkt op het gebiedsbeschermingsdeel van de wet (Natura2000) gericht.

Het plangebied ligt ten noordwesten van het buurtschap Speuld en betreft staplaatsen en een paardenbak binnen Bospark De Heivlinder.

Het plangebied grenst aan het Gelders Natuurnetwerk en het Natura2000-gebied 'Veluwe'. Het plangebied heeft geen beheertype meegekregen in het vigerende Natuurbeheerplan.

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de wens om de huidige camping her in te richten door diverse luxe recreatiewoningen te realiseren op de locatie waar nu stacaravans kunnen staan en waar de paardenweides zijn.

De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Dit veldbezoek heeft op 1 juni 2016 plaatsgevonden.

Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn te verwachten.

- Er hoeft geen nader onderzoek naar soorten te worden uitgevoerd;
- Er hoeft geen ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd;
- De zorgplicht is altijd van toepassing;
- Voor sommige nationaal beschermde soorten (bijlage 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

1 INLEIDING

In opdracht van Vrijrijk Vakantieparken heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau in 2016 op een locatie binnen het terrein van Bospark De Heivlinder aan de Tonneberg 53 te Ermelo een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet.

Op 23 juni 2017 is de rapportage aangepast naar de huidige wetgeving (Wet natuurbescherming).

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de wens om de huidige camping her in te richten door diverse luxe recreatiewoningen te realiseren op de locatie waar nu stacaravans kunnen staan en waar de paardenweides zijn.

De beschreven activiteiten kunnen negatieve gevolgen hebben voor aanwezige flora- en faunasoorten op de locatie en de directe omgeving.

In verband met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) op 1 januari 2017 is het noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- wat is de juridische status van deze soorten?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten?
- ligt het plangebied in of nabij beschermde natuurgebieden, zoals het GNN/ GO of Natura2000-gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende) maatregelen genomen te worden?
- dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden?
- dient er een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgement en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten. Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Afhankelijk van de aangetroffen soorten is de rapportage drie of vijf jaar geldig. Op het moment van onderhavig schrijven is nog niet precies duidelijk voor welke soorten welk termijn geldt. Voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels met een jaarrond beschermd nest dient vooralsnog zeker de drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd.

2 ONDERZOEKSOPZET

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een deskresearch en vervolgens is de locatie bezocht.

2.1 Deskresearch

Alvorens het terrein is bezocht zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2011 en 2016. Hierdoor is indicatief een beeld verkregen of er streng en strikt beschermde soorten voorkomen in het kilometer-/uurhok waarin het plangebied is gelegen.

Op 23 april 2017 heeft er wederom een bronnenonderzoek plaatsgevonden in verband met de aanpassing van het rapport naar de vigerende wetgeving.

Diverse kaarten (waaronder kaarten EHS, Natura2000 en natuurbeheerplan) van de provinciale sites van Gelderland zijn geraadpleegd op 31 mei 2016.

De eigenaar van het park is in 2016 telefonisch geïnterviewd.

In juni 2017 is contact geweest met de heer K. Braamskamp van de gemeente Ermelo, onder andere over de inrichting en de in de omgeving aanwezige das. De gemeente heeft ook informatie aangaande de das en overige soorten aangeleverd. Zo is onder andere de rapportage 'P. Peterman (2015). Monitoren en technische inspectie van faunapassages in provincie Gelderland, 2015. Het gebruik van 42 kleine faunapassages onder de Gelderse provinciale wegen en technische inspectie van passages en bijbehorende faunavoorzieningen. Rapport 15-002. EcoGroen bv Zwolle' bestudeerd.

In het kader van de mogelijke aanwezigheid van het vliegende hert is de rapportage 'Smit, J.T. & R.F.M. Krekels 2008. Vliegend hert op de Veluwe Beschermingsplan 2009-2013. – EIS-Nederland en Bureau Natuurbalans-Limes Divergens, Leiden – Nijmegen bestudeerd.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 1 juni 2016 overdag bezocht. Ten tijde van het veldbezoek was het zonnig en droog met een temperatuur van rond de 22°C.

Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Tijdens het veldbezoek is ook de omgeving van het plangebied bekeken.

Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog met een relevante HBO-opleiding en ruime ervaring met het uitvoeren van quickscans. Tevens worden door de ecooloog diverse relevante cursussen gevolgd, symposia en congressen bezocht en diverse vakbladen en nieuwsbrieven gelezen om de laatste ontwikkelingen te volgen. De onderzoeker is in het bezit van diverse certificaten, waaronder 'Zorgvuldig handelen Flora- en faunawet, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, niveau 4. IPC Groene Ruimte (door Stadswerk erkend certificaat)'.

Tijdens het veldonderzoek is niemand geïnterviewd.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocatie en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeelding is het daadwerkelijke plangebied (weergegeven waarbinnen de activiteiten plaatsvinden).

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt ten noordwesten van het buurtschap Speuld en betreft een deel van het Bospark De Heivlinder. In de oorspronkelijke rapportage was sprake van drie deellocaties. Twee van die deellocaties zijn komen te vervallen.

Het plangebied betreft een groot veld waar voorheen stacaravans en tenten hebben gestaan. De verschillende staplekken/ vlakken zijn gescheiden door groenstructuren. Ten tijde van het veldbezoek waren er nog enkele recreanten aanwezig, maar de meeste stacaravans waren weg. Het deel met de staplekken is omringd door een brede groenrand met aan de oostzijde een afrastering. Ten zuiden van de staplekken is een paardenstal met daaromheen weides aanwezig.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken directe omgeving plangebied.

De directe omgeving van het plangebied betreft akkers, bosstroken en het overige deel van het bospark. Ten noorden van het plangebied is de Veluwe aanwezig, met voorbij de bosstrook uitgestrekte heidevelden. De directe omgeving wordt intensief gebruikt door recreanten. Naast het park zijn andere recreatieparken aanwezig.

3.2 Gewenste toekomstige situatie en voorgenomen ingrepen

Het huidige kampeerterrein wordt opnieuw ingedeeld. Daarbij worden 15 percelen van minimaal 500 m² uitgegeven waarop een recreatiewoning kan worden gebouwd. Ook op de paardenweide worden 15 percelen uitgegeven met een minimale oppervlakte van 480 m². Op de percelen mag een recreatiewoning van maximaal 75 m² worden gebouwd. De recreatiewoningen worden per weekend, midweek of week verhuurd voor 4, 6, 8 of 10 personen. Bij de woningen op de paardenweide is daarnaast een paardenstal met een maximum oppervlak van 15 m² toegestaan.

De percelen op de voormalige camping worden ontsloten door een doodlopende weg zodat geen doorgaand autoverkeer mogelijk is over het terrein. Om zoveel mogelijk het keren met paardentrailers te voorkomen krijgt het zuidelijk plandeel een ontsluitingspad waarvoor eenrichtingverkeer wordt ingesteld. Langs dit pad wordt per woning een halfverharde parkeerplaats voor een paardentrailer aangelegd. Alle woningen krijgen minimaal twee parkeerplaatsen op eigen terrein.

Door de ruime opzet en de lage bebouwingsdichtheid krijgt het plangebied een groen karakter. De beplantingsstrook met een breedte van 5 meter langs de oostrand, blijft gehandhaafd als groene afscherming naar het agrarisch perceel ten oosten van het plangebied. Aan de westkant van het plangebied blijven de bestaande paardenstal en een speeltuin gehandhaafd.

Voor de ontsluiting wordt gebruik gemaakt van de huidige ontsluiting van het Bospark De Heivlinder. Aan de zuidkant van het terrein is een tweede ontsluiting, die bij calamiteiten als vluchtweg kan worden gebruikt.

Afbeelding 2: Gewenste situatie (bron: buRO).

De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

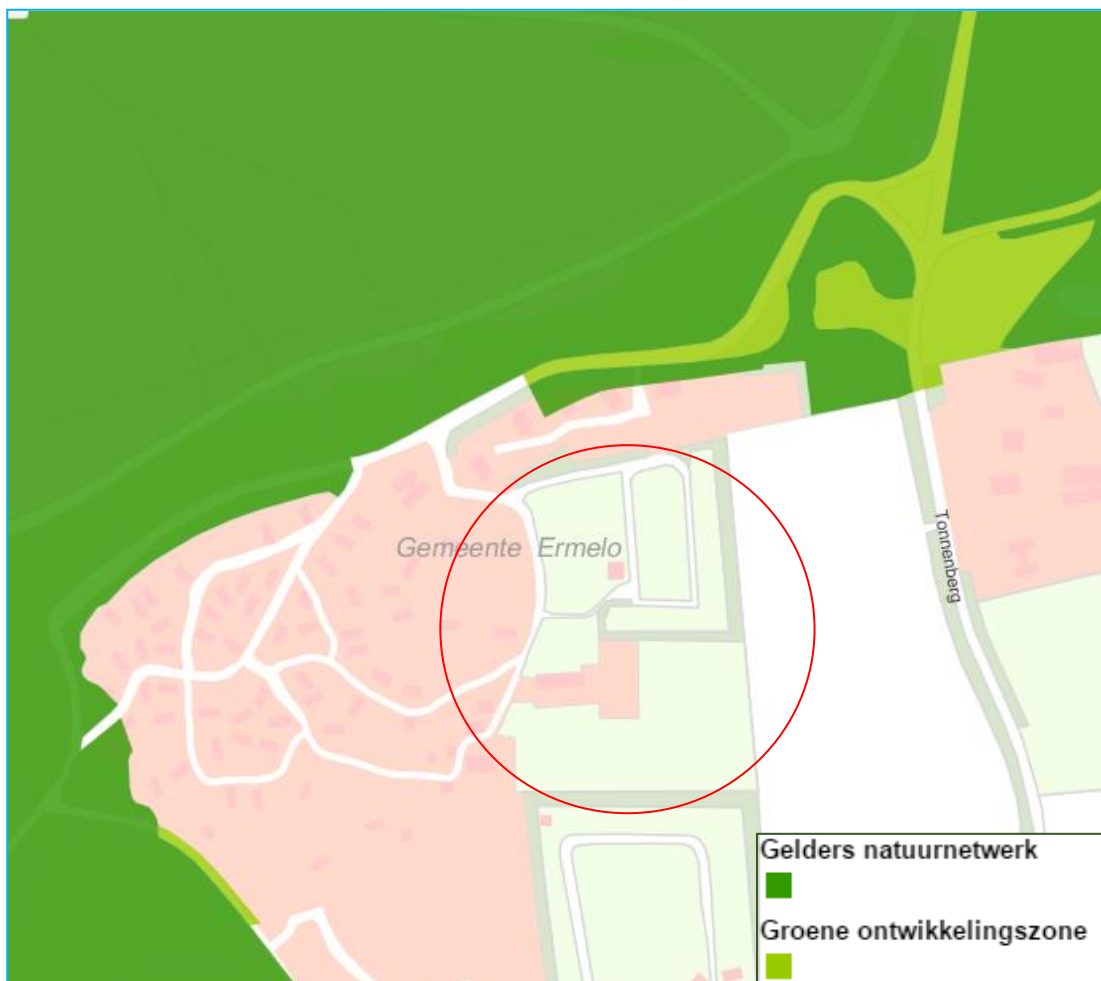
4 BEVINDINGEN ONDERZOEK

Hieronder worden de bevindingen van de quickscan besproken, allereerst de bevindingen van de deskresearch en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek.

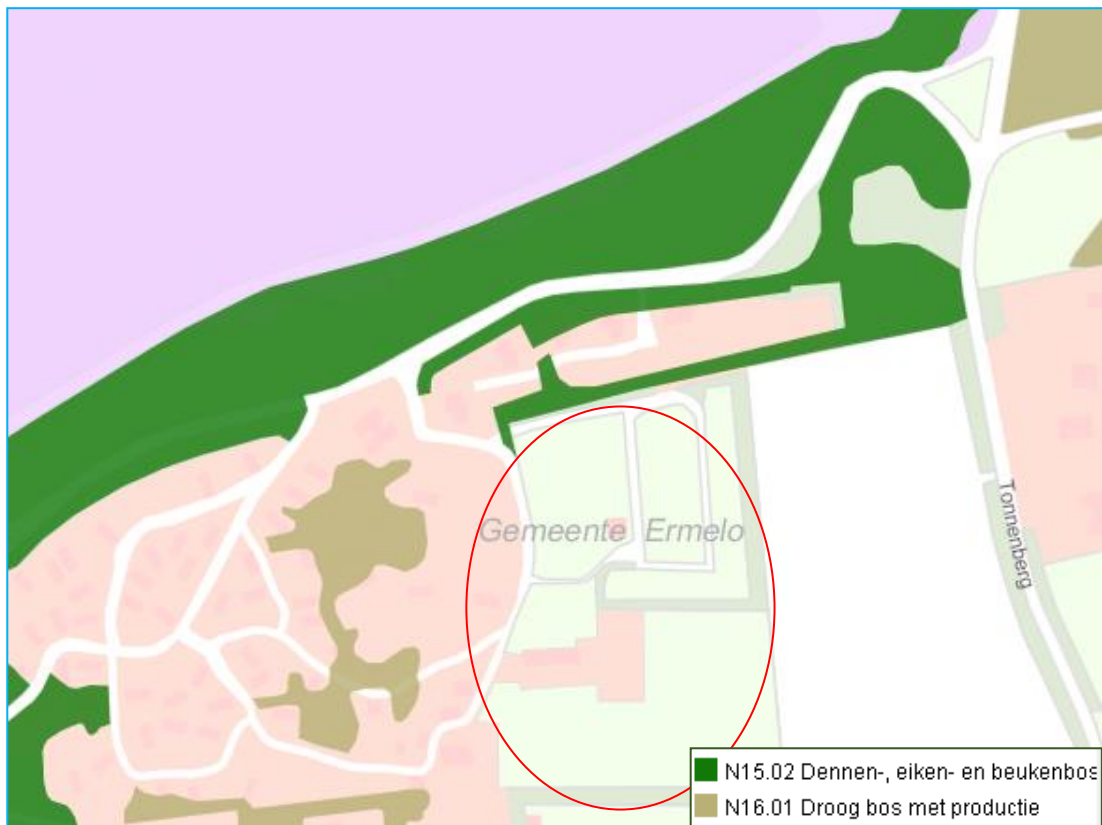
In de Flora- en faunawet, waar de oorspronkelijke rapportage uit 2016 aan getoetst was, waren andere soorten beschermd dan in de huidige Wet natuurbescherming. Aan de hand van expert-judgement, op nieuw geraadpleegde databases en aan de hand van genoteerde soorten en gemaakte foto's, is bekeken of nieuw beschermde soorten binnen het plangebied te verwachten zijn of wellicht zijn waargenomen tijdens het veldbezoek in 2016.

4.1 Bevindingen deskresearch

In de databases van de provincie Gelderland is af te lezen dat het plangebied nabij het Gelders Natuurnetwerk en het Natura2000-gebied 'Veluwe' is gelegen. Het plangebied zelf heeft geen beheertypen meegekregen in het vigerende Natuurbeheerplan, er zijn wel beheertypen nabij gelegen.

Afbeelding 3: Ligging plangebied t.o.v. GNN en GO (bron: Atlas Gelderland).

Afbeelding 4: Ligging beheertypen nabij plangebied (bron: Gelderland.nl).

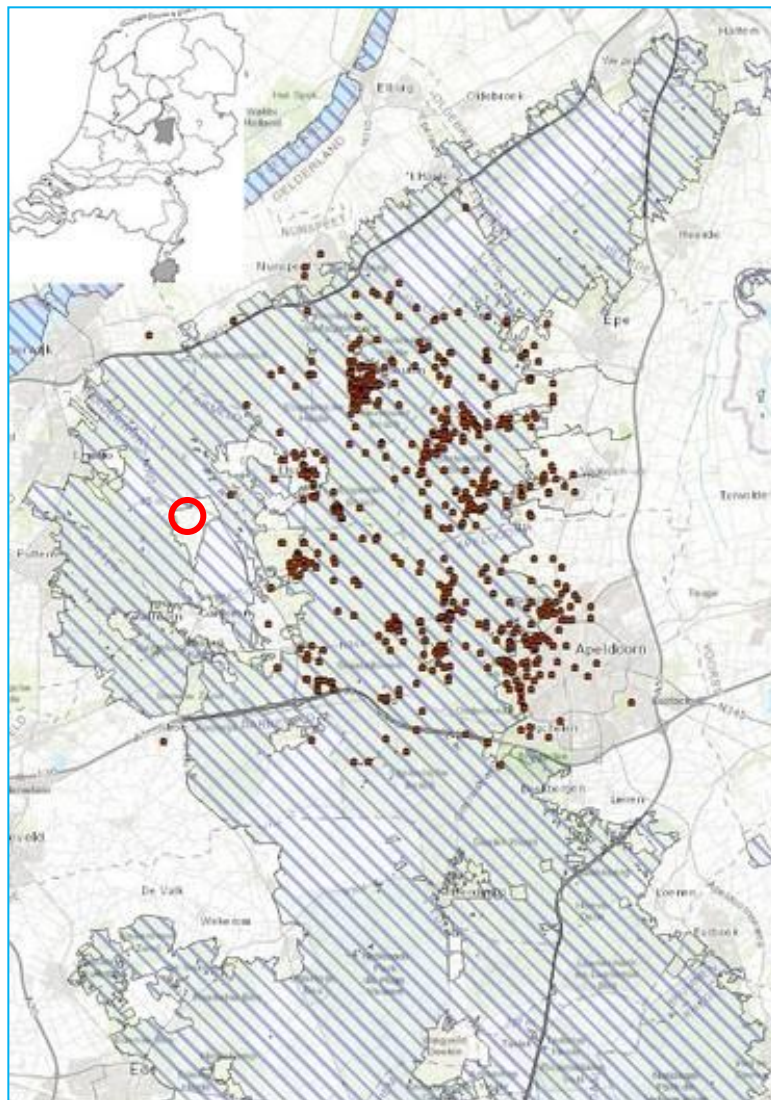
Afbeelding 5: Ligging plangebied t.o.v. van het Natura2000-gebied Veluwe (bron: Atlas Gelderland).

Er zijn in de geraadpleegde bronnen veel waarnemingen gevonden van beschermde soorten die binnen het kilometerhok waarbinnen het plangebied is gelegen zijn waargenomen. Dit is niet verwonderlijk met de heidevelden en bosgebieden van de Veluwe die naast het plangebied zijn gelegen.

Zo zijn er, onder andere, waarnemingen vermeld van zowel gebouw- als boombewonende vleermuissoorten, das, eekhoorn, steenmarter, boommarter, gladde slang, hazelworm, zandhagedis, levendbarende hagedis, ringslang, heikikker, rugstreeppad, jeneverbes, klokjesgentiaan, ronde zonnedauw, rietorchis, tongvaren, huismus, ransuil, buizerd, steenuil, sperwer en heideblauwtje.

In de geraadpleegde informatie die door de gemeente in 2017 is aangeleverd blijken faunatunnels nabij (onder de provinciale weg N302) gebruikt te worden door de das en steen- of boommarter. Ook blijkt er een dassenburcht aanwezig te zijn op circa 350 meter ten zuiden van het plangebied.

De Veluwe staat bekend als één van de kernleefgebieden van het vliegende hert. In de bestudeerde rapportage van EIS blijkt het plangebied buiten het kerngebied van de soort te liggen.

Afbeelding 6: Ligging plangebied t.o.v. kerngebied vliegend hert (bron: EIS en Bureau Natuurbalans).

4.2 Bevindingen veldonderzoek

Flora

Binnen het plangebied zijn geen beschermde wilde planten waargenomen. Bijna alle planten en bomen in het bospark zijn aangeplant. Er vindt eveneens groenbeheer plaats.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek diverse vogelsoorten waargenomen, waaronder, huismus en boerenwaluw bij de paardenstal en merel, roodborst, pimpelmees (broedt in een van de nestkasten die aan de bomen hangt), houtduif, vink en groenling bij de groenstructuren. Er zijn in de dichte groenstructuren geen nesten waargenomen, maar deze zijn ongetwijfeld aanwezig.

De huismus broedt onder de dakpannen van een nabijgelegen woning en mogelijk in de paardenstal. De boerenwaluw broedt waarschijnlijk in de paardenstal.

Jaarrond beschermde nesten van uilen of roofvogels zijn niet waargenomen. Ook zijn er geen sporen, zoals veren, braakballen of prooiresten, van dergelijke vogels aangetroffen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen exemplaren of voortplantings- en/ of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Tevens zijn er geen sporen, zoals snuitputjes, eetsporen, pootafdrukken, prooiresten en dergelijke aangetroffen van soorten als das, steenmarter en eekhoorn. Er zijn geen bomen met holtes waargenomen waarin soorten als boommarter en eekhoorn kunnen verblijven.

De oostzijde van het plangebied is door de aanwezigheid van een afrastering niet toegankelijk voor grotere zoogdieren. Een konijn heeft een gat gegraven onder het hek.

Algemeen voorkomende soorten kunnen binnen het plangebied worden aangetroffen, zoals kleine marterachtigen, egel, konijn, mol, muizen (veel veldmuizenholletjes aanwezig) en dergelijke. Grotere soorten als vos, das en ree kunnen nabij worden verwacht.

Tijdens de omgevingscheck is op het oostelijk gelegen agrarische perceel een loopspoor van de das waargenomen. Dit loopspoor liep van zuid naar noord, richting de groenstructuren/ heide. Ook zijn er sporen van das aangetroffen in andere delen van het omliggende bos.

Foto's: Pootafdruk (rechtervoet) en loopspoor (lichte draf) das (gele stippellijn afbeelding 1).

Vleermuizen

Er zijn geen opstallen aanwezig waarin gebouwbewonende soorten een vaste verblijfplaats kunnen hebben.

Binnen het plangebied worden geen bomen gekapt. Er zijn rondom het plangebied geen bomen waargenomen waarin vleermuizen een vaste verblijfplaats kunnen hebben. Geschikte bomen

zijn bomen van redelijke dikte, met naar boven ingerotte holtes, loszittend schors of scheuren. Vaste verblijfplaatsen worden binnen het plangebied derhalve niet verwacht.

Uiteraard zullen vleermuizen het plangebied en de omgeving ervan gebruiken om te foerageren.

De onverharde paden en de bosranden nabij kunnen door vleermuizen gebruikt worden om te navigeren.

Amfibieën, reptielen en vissen

Er is binnen het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig. Vissen en voortplantingsplekken van amfibieën zijn derhalve uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn diverse elementen, zoals stenen, takkenhopen en dergelijke opgetild om te kijken of er amfibieën of reptielen onder verscholen zaten. Er zijn geen exemplaren waargenomen. Ook zijn er geen zonnende of vluchtende reptielen waargenomen.

Tijdens de omgevingscheck is ook het omliggende bos en de heide bekeken. De weersomstandigheden waren prima voor reptielen om te zonnen. In het heidegebied ten noorden van het plangebied zijn langs de zandpaden tientallen hagedissen waargenomen. De meeste exemplaren kropen te snel weg om te bepalen welke soorten het waren. Een enkel exemplaar bleef langer zitten en was daardoor beter te onderzoeken. Met name de zandhagedis blijkt aanwezig te zijn.

Foto: Aangetroffen zandhagedis in noordelijk gelegen heidegebied.

Ongewervelden/ overige soorten

Onder andere het gecultiveerde karakter (bijna alle groenstructuren zijn aangeplant) van het plangebied en het ontbreken van oppervlaktewater maken dat de veelal veeleisende exemplaren van streng en strikt beschermde soorten van ongewervelden en overige soorten niet zijn te verwachten. Die soorten hebben vaak specifieke ecologische eisen die in dergelijke terreinen beperkt aanwezig zijn.

Er zijn geen geschikte stobben gezien die door het vliegende hert gebruikt kunnen worden.

5 EFFECTENBEOORDELING

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op eventueel aanwezige beschermde gebieden en de aanwezige flora en fauna getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving. Zoals reeds is aangegeven is er sinds 1 januari 2017 een nieuwe wet vigerend, de Wet natuurbescherming. De toetsing van de rapportage uit 2016 vond plaats in het kader van de Flora- en faunawet. Omdat de ingreep in 2017 of later zal gaan plaatsvinden, zal ook getoetst moeten worden aan de Wet natuurbescherming.

5.1 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied is gelegen nabij het GNN. De provincie Gelderland hanteert geen externe werking aangaande het Gelders Natuurnetwerk. Er dient derhalve geen extra onderzoek plaats te vinden aangaande dit GNN. Daarbij komt dat het plangebied en de directe omgeving daarvan intensief gebruikt worden door recreanten. De voorgenomen ingrepen zullen naar verwachting geen extra verstoring teweegbrengen.

Het plangebied ligt eveneens nabij het Natura2000-gebied 'Veluwe'. Onderhavige rapportage betreft geen oriënterend Natura2000 onderzoek (voortoets).

De verwachting is echter dat de voorgenomen ingrepen geen significant negatief effect zullen hebben op het Natura2000-gebied. Het plangebied en de directe omgeving ervan worden op dit moment al intensief gebruikt door recreanten. Er zijn verschillende recreatieparken aanwezig en in de bossen en het heidegebied zijn veel (wandel)paden aangelegd. Verstoring door auto's, fietsers, het leger en wandelaars gebeurt al jaren. De aanwezige soorten zullen derhalve ingesteld zijn op de aanwezigheid van de mens.

Aantasting van beschermde gebieden door thema's als verdroging, vermesting en verzuring (PAS) valt buiten de reikwijdte van onderhavige quickscan. Er zal in een andere rapportage worden getoetst aan de PAS.

5.2 Effecten soorten

Er wordt in het kader van de Wet natuurbescherming nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep opzettelijk worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het daadwerkelijke plangebied geen beschermde wilde vaatplanten aangetroffen. Bijna alle groenstructuren worden gehandhaafd. In de nieuwe wet zijn nieuwe plantensoorten opgenomen die bescherming genieten. Er worden in het daadwerkelijke plangebied geen van deze nieuwe soorten verwacht.

Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten aangaande planten.

Vogels

De huismus is waargenomen binnen het plangebied, in en nabij de paardenstal. De soort broedt in de opstallen in de omgeving en mogelijk in de paardenstal. Het nest van de huismus is jaarrond beschermd. Er zullen in het kader van onderhavig project geen ingrepen aan de opstallen in de omgeving of de paardenstal plaatsvinden. Ook blijven de meeste groenstructuren in de omgeving gehandhaafd. Het functionele leefgebied zal derhalve niet

significants worden aangetast. Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten op de populatie huismussen.

De boerenwaluw broedt naar alle waarschijnlijkheid in de paardenstal. Deze stal en een aanzienlijk deel van de paardenweide blijven gehandhaafd. Significants negatieve effecten aangaande deze soort zijn derhalve niet te verwachten. Het nest van de boerenwaluw is niet jaar rond beschermd, mist er voldoende alternatieve broedlocaties nabij zijn. Mogelijk dat er in de nieuwe situatie nieuwe broedplekken in de vorm van stallen worden gerealiseerd.

Algemeen voorkomende soorten broeden in de groenstructuren en de opgehangen kasten. Eventuele rooiwerkzaamheden (en het verwijderen van nestkasten) en de bouw van de recreatiewoningen dienen buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden. De bouw van de woningen dient buiten het broedseizoen plaats te vinden om verstoring van eventueel aanwezige broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden niet te verstoren. Het broedseizoen loopt in onderhavige situatie, in verband met de aanwezigheid van duiven, globaal van maart tot en met juli/augustus. Het is van belang om te weten dat de Wet natuurbescherming geen standaardperiode voor het broedseizoen hanteert. Het gaat erom of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

De geïnterviewde eigenaar heeft aangegeven de bouwwerkzaamheden in het najaar/ de winter te willen uitvoeren in verband met de aanwezigheid van recreanten in de zomerperiode.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen exemplaren waargenomen of vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. De nabijgelegen dassenburcht zal niet worden aangetast door het project. Tevens zal het functionele leefgebied van de das, waaronder groenstructuren en akkers, worden gehandhaafd. De verwachting is dat de das nu al geen (of nauwelijks) gebruik maakt van de locatie en dit in de toekomstige situatie eveneens niet zal gaan doen.

Algemeen voorkomende soorten, waarvan de staat van instandhouding gunstig is, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft (zie bijlage 1 voor vrijgestelde soorten). Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Door in de maanden september-november de werkzaamheden uit te voeren (of te starten met de werkzaamheden) wordt voorkomen dat er exemplaren binnen het voortplantingsseizoen of tijdens de overwintering worden verstoord, verwond of gedood.

Voorgaande beschouwend zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen zullen door de ingreep niet verloren gaan.

Het gehele plangebied zal worden gebruikt om te foerageren. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. In de toekomstige situatie zullen vleermuizen nog steeds kunnen foerageren binnen het gebied.

Er zullen door de ingreep geen significante vliegroutes verloren gaan. Tijdens de bouwwerkzaamheden en in de toekomstige situatie dient verstoring door licht zoveel mogelijk voorkomen te worden. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat er zo min mogelijk verlichting aanwezig is en zal zijn (slechts enkele lantaarnpalen) binnen het park om een natuurlijk gevoel te geven aan de recreanten. Door amberkleurige (of rode volgens het laatste onderzoek) te gebruiken worden lichtgevoelige soorten ontzien.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen exemplaren waargenomen of vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrictlijn of nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie.

Eventueel kunnen algemeen voorkomende amfibiesoorten het plangebied gebruiken als landhabitat. Deze soorten, waarvan de staat van instandhouding gunstig is, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft (zie bijlage 1 voor vrijgestelde soorten). Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroepen.

Ongewervelden/ overige soorten

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.

Het plangebied ligt buiten het kernleefgebied van het vliegende hert. Tevens zijn er geen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen.

Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande overige soorten.

De zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als “veilige” periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan waarschijnlijk ook al uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de werkzaamheden beschermde soorten worden aangetroffen, dient schade aan de exemplaren zoveel mogelijk voorkomen of beperkt te worden.

6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES

6.1 Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de Wet natuurbescherming.

Voor toelichting bij de conclusie dient hoofdstuk vijf geraadpleegd te worden.

Conclusie	
GNN/ Natura2000	Het plangebied is niet gelegen binnen het Gelders Natuurnetwerk. → De provincie hanteert geen externe werking als het gaat om het GNN. Het plangebied nabij een Natura2000-gebied gelegen. → Het project zal naar verwachting geen direct negatief effect hebben op de aangewezen soorten voor het Natura2000-gebied. Thema's als verdroging en vermesting/ verzuring (stikstof) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna. → Er zal een afzonderlijke rapportage voor de PAS worden opgesteld.
	Soortgroepen Flora Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten aangetroffen. Vogels Er worden in het kader van het project geen jaarrond beschermde nesten aangetast. Algemeen voorkomende soorten kunnen broeden in de groenstructuren. → De eventuele rooiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden; → Bij voorkeur vindt ook de bouw van de vakantiewoningen buiten het broedseizoen plaats. Grondgebonden zoogdieren Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van niet-vrijgestelde nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. → Door de provincie vrijgestelde soorten kunnen voorkomen. Vleermuizen Vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van gebouwbewonende soorten zullen door de ingreep niet verloren gaan. Significant foerageergebied of vliegroutes gaan door de ingreep niet verloren. Amfibieën, reptielen en vissen Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van niet-vrijgestelde nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. → Door de provincie vrijgestelde soorten kunnen voorkomen. Ongewervelden/ overige soorten Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn te verwachten.

- Er hoeft geen nader onderzoek naar soorten te worden uitgevoerd;
- Er hoeft geen ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd;
- De zorgplicht is altijd van toepassing;
- Voor sommige nationaal beschermde soorten (bijlage 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

6.2 Vrijblijvend advies

Bij een dergelijk project kunnen diverse maatregelen genomen worden om de biodiversiteit binnen het plangebied te verbeteren. De eigenaar en tevens initiatiefnemer heeft aangegeven graag maatregelen te nemen die de biodiversiteit en het natuurlijke karakter van het park versterken.

Een soortgroep die zeker kan profiteren zijn vleermuizen. Om vleermuizen onderdak te geven kunnen aan de recreatiewoningen of bomen speciale vleermuiskasten worden opgehangen. Voor gebouwbewonende soorten kunnen platte kasten worden opgehangen, voor boombewonende soorten bolle kasten. Op internet is hierover meer te vinden. Voor uilen en roofvogels, zoals de voor de in de omgeving waargenomen steenuilen en torenvalken, kunnen eveneens speciale kasten worden opgehangen. Dit werkt het beste in overleg met lokale vogelwerkgroepen. Die vinden het leuk om kasten op te hangen en die hebben kennis van de soorten en de omgeving.

Uiteraard kunnen bij de nieuw te bouwen paardenstallen ook speciale kasten voor de huismus worden opgehangen.

Foto's: Voorbeelden platte kast (gebouwbewonend) en bolle kast (boombewonend) vleermuizen (Bron Vivara).

Foto's: Voorbeelden steenuilenkast (marterproof), torenvalkast en huismussenkast (bron: Vivara.nl).

BIJLAGE 1

WETTELIJK KADER

1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Flora- en faunawet is op 1 januari 2017 overgaan in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet dient ter vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet en heeft als doel te komen tot één integrale en vereenvoudigde regeling van de natuurbescherming. Hierbij is de Europese regelgeving als uitgangspunt genomen. In de wet is nog steeds een deling van bescherming van soorten en gebieden (Natura2000).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden.

Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn beschermd (Vogelrichtlijn). Sommige soorten genieten een extra bescherming onder het verdrag van Bern of is het nest ervan jaarrond beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

- Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, ministerie EZ, versie 1.3 december 2016).

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Verstoring van vogels is niet verboden indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1 lid 4 en lid 5). Het is aan de initiatiefnemer om zich ervan te vergewissen – en waar nodig aan te kunnen tonen – dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de vogelsoort en aldus niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3).

Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora- en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora- en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (art 10). Hierdoor was de Flora- en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daarbij is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen⁶): *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”*.

- Ontheffing of vrijstelling

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn.
- Ten slot mag de ingreep geen afreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De drie criteria op grond waarvan van de verbodsbepalingen afgeweken kan worden, zijn eveneens uit deze twee richtlijnen overgenomen. Dat betekent dat de verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde ‘nee, tenzij-principe’).

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Vrijstellingen kunnen in principe gelden voor alle drie de beschermingsregimes. Vrijstellingen van verbodsbepalingen zoals die gelden voor Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijnsoorten, kunnen alleen verleend worden voor in de Europese Vogelrichtlijn of Europese Habitatrichtlijn genoemde belangen. Om soorten vrij te stellen, zal altijd voldaan moeten zijn aan de vereisten van de wet, met name de afweging dat de vrijstelling geen afbreuk mag doen aan het streven de populatie van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (voor Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten) dan wel dat de vrijstelling niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoorten.

Belangen voor ontheffingsverlening of vrijstelling onder de Wet natuurbescherming

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere, 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Onder meer op basis van regionale verschillen in de staat van instandhouding van soorten kunnen de vrijgestelde soorten per provincie verschillen.

In Gelderland zijn onderstaande soorten vrijgesteld voor projecten die onder andere in het kader van een ruimtelijke ingreep plaatsvindt.

Soort	Toegestane middelen vangen
Aardmuis	Vangkooi en kastval
Bosmuis	Vangkooi en kastval
Bruine kikker	Schepnet
Bunzing	Vangkooi en kastval
Dwergmuis	Vangkooi en kastval
Dwergspitsmuis	Vangkooi en kastval
Egel	Vangkooi en kastval
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi en kastval
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi en kastval
Hermelijn	Vangkooi en kastval
Huisspitsmuis	Vangkooi en kastval
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi, kastval, fred met buidel
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ondergrondse woelmuis	Vangkooi en kastval
Ree	Vangkooi en kastval
Rosse woelmuis	Vangkooi en kastval
Tweekleurige osspitsmuis	Vangkooi en kastval
Veldmuis	Vangkooi en kastval
Vos	Vangkooi en kastval
Wezel	Vangkooi en kastval
Woelrat	Vangkooi en kastval

(Bron: gelderland.nl)

- Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang.

In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt.

Gedragscodes zijn bedoeld voor organisaties die in hun reguliere taken of activiteiten regelmatig met de wet te maken hebben. Elke sector kan een gedragscode opstellen en laten goedkeuren. Wanneer een gedragscode is goedgekeurd, kan eenieder die aantoonbaar in overeenstemming met de betreffende gedragscode handelt, zonder ontheffing de handelingen verrichten. Er kan gecontroleerd worden of er gehandeld wordt volgens de gedragscode. Dat dient aangetoond te worden; de bewijslast dat er correct wordt gehandeld ligt bij de initiatiefnemer.

Gedragscodes worden goedgekeurd door de Minister van EZ, in overleg met de provincies. De goedkeuring geldt voor een periode van maximaal vijf jaar.

- Ecologisch onderzoek laten uitvoeren

Voordat de beoogde ingreep kan plaatsvinden dient inzichtelijk gemaakt te zijn dat er door de ingreep geen overtreding zal plaatsvinden van de Wet natuurbescherming.

Meestal wordt eerst een zogenaamde quickscan (natuurtoets) flora en fauna uitgevoerd. Uit dit onderzoek dient naar voren te komen of er vervolgstappen genomen dienen te worden. De vervolgstappen kunnen bestaan uit een nader onderzoek, het nemen van mitigerende maatregelen en/ of het aanvragen van een ontheffing.

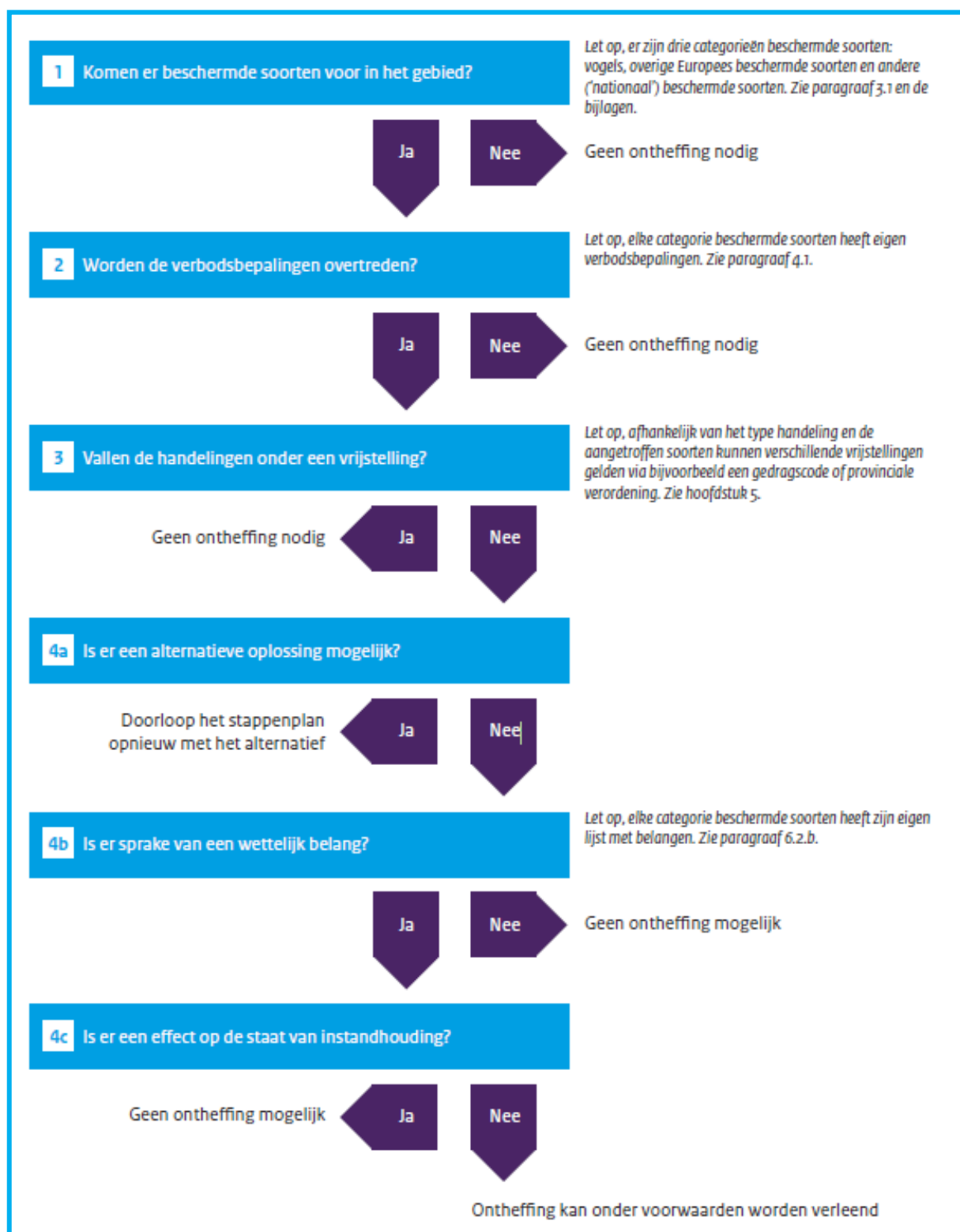
De bepalingen van de Wet natuurbescherming zijn alleen van toepassing als op of rondom de locatie waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden beschermde planten en/of dieren voorkomen of als zich daar hun nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen bevinden.

Het plangebied is het gebied waar de daadwerkelijke handeling wordt uitgevoerd. Afhankelijk van de kenmerken van de activiteit kunnen storende factoren ook optreden buiten het plangebied. Denk aan verstoring door geluid, waardoor bijvoorbeeld het verbod om soorten opzettelijk te verstoren wordt overtreden.

Hoe groot het onderzoeksgebied is hangt dan ook af van de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het onderzoeksgebied is vaak groter dan het plangebied.

Andere leefgebieden van een diersoort, zoals foerageergebieden of vaste vliegroutes, worden volgens de uitleg van het Guidance document niet beschermd, tenzij deze samenvallen met de voortplantings- of rustplaatsen. Jurisprudentie maakt echter duidelijk dat in het geval van Habitatrichtlijnsoorten het zodanig verstoren van vaste vliegroutes en/of beschadigen van foerageergebied dat de soort om die reden deze vaste voortplantings- of rustplaatsen (die buiten het plangebied zijn gelegen) zal verlaten, wel onder het verbod van de Habitatrichtlijn valt). De redenering hierbij is dat bij een dergelijke verstoring de ecologische functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen niet meer gegarandeerd is. In deze gevallen is dan ook artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Het ministerie van Economische Zaken heeft een stappenplan opgesteld die door initiatiefnemers doorlopen dient te worden.

Bron: Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, ministerie EZ, versie 1.3 december 2016).

Natura2000 (gebiedsbescherming)

Gebieden die bescherming genieten zijn Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden).

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Indien er negatieve effecten te verwachten zijn, bijvoorbeeld door een toename van stikstofdepositie, dient er een vervolgonderzoek plaats te vinden. Dit onderzoek vindt plaats in het kader van de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Mogelijk dient er een vergunning Wnb aangevraagd te worden.

1.2 Nationaal Natuur Netwerk/ Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De bescherming van het Nationaal Natuurnetwerk/ Natuurnetwerk Nederland (NNN, de voormalige EHS) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In de provincie Gelderland wordt de benaming Gelders Natuurnetwerk (GNN) gehanteerd.

Dit NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In het NNN liggen: bestaande natuurgebieden (waaronder Natura2000, gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden (beheerd volgens agrarisch natuurbeheer) en ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee.

In het netwerk geldt voor nieuwe ontwikkelingen het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn. Ook moeten de ontwikkelingen een groot openbaar belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gemitigeerd. De kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen het toetsingskader. De initiatiefnemer dient onderzoek te doen naar eventuele significant negatieve effecten die een activiteit kan hebben op het NNN.

1.3 Overige natuurgebieden

Buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming en het NNN bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt. In Gelderland liggen dergelijke gebieden vaak in de Groene ontwikkelingszone (GO).

1.4 Rode Lijst

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de wet zijn opgenomen.

De aanwijzing van nationale soorten is mede gebaseerd op de status die de soorten in de rode lijsten hadden ten tijde van het opstellen van de Wnb.

BIJLAGE 2

LIJSTEN BESCHERMDE SOORTEN

Soorten beschermd onder paragraaf 3.2 van de
Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.8)

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (4)

Drijvende water- weegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Krulpand moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis

Zoogdieren terrestisch (8)

Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
Eurazische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus

Vleermuizen (22)

Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Pranjesaart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwerg- vleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoor- vleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoor- vleermuis	Plecotus auritus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum- equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwerg- vleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatzvlieger	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwerg- vleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii

Zoogdieren marien (5)

Bruinvos	Phocoena phocoena
Gewone dolfin	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus alibonatus

Vissen (2)

Houting	Coregonus oxyrinchus
Steur	Acipenser sturio

Amfibieën (8)

Boomkikker	Hyla arborea
Geelbuikvuurpad	Bombina variegata
Hefkikker	Rana arvalis
Kamsalamander	Triturus cristatus
Knoflookpad	Pelobates fuscus
Poelkikker	Rana lessonae
Rugstreeppad	Bufo calamita
Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans

Reptielen (3)

Gladde slang	Coronella asurtaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis

Vlinders (7)

Donker pimpernel- blauwje	Maculinea nausithous
Groe vuurvlinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoer- vlinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwje	Maculinea teleius
Teuntsbloempijl- staart	Proserpinus proserpina
Tijlblauwje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooft- beestje *)	Coenonympha hero

Libellen (8)

Bronslibel *)	Oxygaster curditi
Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Gevlekte witsnuit- libel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winter- juffer *)	Sympecma paedisca
Ooseltjke witsnuit- libel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sterltjke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis

Kevers (5)

Brede geelrandwater- roofkever	Dytiscus latidiscus
Gestreepde water- roofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchdeerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnabarinus

Overige soorten (2)

Bataafse stroom- mossel	Unio crassus
Platte schijfhoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die
toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en
3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

Soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de
Wet natuurbescherming (artikel 3.10 en 3.11)

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (76)

Akkerboerbloem *)	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdooznaad *)	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogenroost *)	<i>Odonthus vernus vernus</i>
Bekliende ogenroost *)	<i>Euphrasia rostkoviana</i>
Berggarnander *)	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnachtorchis *)	<i>Platanthera chlorantha</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil *)	<i>Anagallis arvensis foemina</i>
Bokkenorchis *)	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboerbloem *)	<i>Ranunculus pol. nemorosus</i>
Bosdravik *)	<i>Bromopsis r. benekenii</i>
Brave hendirik *)	<i>Chenopodium bonus- henricus</i>
Brede wolfsmelk *)	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras *)	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Dennenorchis *)	<i>Goodyera repens</i>
Dreps *)	<i>Bromus secalinus</i>
Echte garnander *)	<i>Teucrium cham. germanicum</i>
Franjegendaan	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis *)	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooid	<i>Alchemilla subcrenata</i>
vrouwenmaniet *)	
Geande veldsla *)	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje *)	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid *)	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge *)	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensiel *)	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje *)	<i>Legousia speculum- venetis</i>
Grote bosaardbei *)	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw *)	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Hermidium monorchis</i>
Kalkboerbloem *)	<i>Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides</i>
Kalkkruip *)	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karstulzeranjer *)	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijnselie *)	<i>Scilinum carvifolia</i>
Kleinere ereprijs *)	<i>Veronica verna</i>
Kleinere Schorseneer *)	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleinere wolfsmelk *)	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus *)	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea *)	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla *)	<i>Amorpha minima</i>
Kranskarwij *)	<i>Carum verticillatum</i>
Kruipdijm *)	<i>Thymus praecox</i>
Lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>
Liggende ereprijs *)	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgarnander *)	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus *)	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel *)	<i>Scandix peucedan-veneris</i>
Pijlscheefkalk	<i>Arabis h. sagittata</i>
Roggelelie *)	<i>Lilium bulbiferum croceum</i>
Rood peperboompje *)	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje *)	<i>Anemone nemorosa</i>
Ruw parelzaad *)	<i>Lithospermum arvense</i>
Stofzaad *)	<i>Monotropa hypopitys</i>
Scherpkruis *)	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Cererach officinarum</i>
Schubzegge *)	<i>Carex leptocarpa</i>

Smalle raai *)	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havigskruis *)	<i>Hieracium lacucella</i>
Steenbraam *)	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk *)	<i>Euphorbia serotina</i>
Tengere distel *)	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Tengere veldmuur *)	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgarnander *)	<i>Teucrium bourys</i>
Veenbloembies *)	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs *)	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit *)	<i>Anemone c. campestris</i>
Wilde ridderspoor *)	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weide *)	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers *)	<i>Atropa bella-donna</i>
Zandwolfsmelk *)	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkvooltje	<i>Viola lutea calamitaria</i>
Zweedse kornoelje *)	<i>Cornus suecica</i>

Zoogdieren terrestisch (31)

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Maris martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Buizing	<i>Mus musculus</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Microtus minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Elkermuis	<i>Elomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermeltje	<i>Mus musculus</i>
Hutspitsmuis	<i>Crocodylus russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis *)	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Steenarter	<i>Maris martes</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocodyrus leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mus musculus</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Zoogdieren marien (2)

Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>

Amfibieën (8)

Alpenwater- salamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleinere water- salamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Vinpoetsalamander	<i>Triturus helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Reptielen (4)

Adder	<i>Vipera berus</i>
-------	---------------------

Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
Ringlang	<i>Natrix natrix</i>

Vissen (6)

Beekdonderpad	<i>Cottus thymallus</i>
Beekprijs	<i>Lamprologus planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Groene modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal *)	<i>Lota lota</i>

Vlinders (20)

Aardbeenvlinder *)	<i>Pieris malvae</i>
Bosparelmoe- vlinder *)	<i>Melitaea athalia</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine erfenpage *)	<i>Sagittaria ilicis</i>
Duinparelmoe- vlinder *)	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwje *)	<i>Maculinea alcon</i>
Groene parelmoe- vlinder *)	<i>Argynnis aglaja</i>
Groene vos *)	<i>Nymphalis polychloros</i>
Groene weerschijn- vlinder *)	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Sagittaria w-album</i>
Kleinere hevlinder *)	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleinere tjsvogel- vlinder *)	<i>Limenitis camilla</i>
Kommavvlinder *)	<i>Hesperia comma</i>
Sleedoornpage *)	<i>Thecla betulae</i>
Spiegeldikkopje *)	<i>Heptamelis morpheus</i>
Veenbesblauwje *)	<i>Plebejus opule</i>
Veenbesparelmoe- vlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Veenhoofbeesje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoe- vlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Zilveren maan *)	<i>Boloria selene</i>

Libellen (8)

Beekrombout *)	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer *)	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer *)	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel *)	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel *)	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel *)	<i>Somatochlora arcata</i>
Kempense	<i>Symptura</i>
heidellibel *)	<i>depresstusculum</i>
Speerwaterjuffer *)	<i>Coenagrion hastulatum</i>

Kevers (1)

Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
---------------	-----------------------

Overige soorten (1)

Europese rivierkreeft	<i>Asiacus asiaticus</i>
-----------------------	--------------------------

*) soort die geen wettelijke bescherming had
onder de Flora- en faunawet

BIJLAGE 3

JAARROND BESCHERMDE NESTEN (CATEGORIE 1-4)

Categorie 1-4: jaarrond beschermd

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	2
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
Ransuil	<i>Asio otus</i>	4
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	1
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	4
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

BIJLAGE 4

LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992
Diepenbeek A, Twisk P, Veldgids diersporen, KNNV, Zeist 2013
IKC Natuurbeheer, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels&Brinkman, Delft, 1995
Meesters, G, Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
Olsen L-H, Dier & spoor, KNNV uitgeverij, 2012
Ravon, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
Vogelbescherming Nederland, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

www.gelderland.nl
www.google.nl
minez.nederlandsesoorten.nl/soorten
www.natura2000.nl
www.nederlandsesoorten.nl
www.ravon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.sovon.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.zoogdiervereniging.nl